

UCHWAŁA NR XXXIV/218/17
RADY MIEJSKIEJ W DOBCZYCACH

z dnia 22 lutego 2017 r.

w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Dobczyce na 2017 rok.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U.2016 r. poz. 224 ze zm.) Rada Miejska w Dobczycach uchwała co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Dobczyce na 2017 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Dobczyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Dobczycach

dr Tadeusz Bochnia

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY I MIASTA DOBCZYCE
NA 2017 ROK**

URZĄD GMINY I MIASTA DOBCZYCE
Rynek 26, 32-410 Dobczyce
www.dobczyce.pl

I. WPROWADZENIE

Polski system rozwiązywania problemów uzależnień zakłada prowadzenie działań na trzech płaszczyznach. Pierwszą stanowią zadania administracji rządowej, drugą samorządu terytorialnego, zaś trzecią zadania realizowane przez stowarzyszenia, grupy samopomocowe oraz środowiska lokalne. Z jednostek samorządu terytorialnego, to właśnie gmina znajdująca się najbliższej społeczności lokalnej, ma największą możliwość realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów uzależnień, posiada też największe kompetencje jak również środki na ten cel. Gmina z racji posiadania największej wiedzy na temat problemów nurtujących mieszkańców, może tym samym podejmować skuteczne działania i racjonalnie dysponować środkami finansowymi.

Podstawę prawną do realizacji zadań gminnych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, daje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w ten sposób, że gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględnia cele operacyjne dotyczące uzależnień w Narodowym Programie Zdrowia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Dobczycach na 2017 rok, zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Powstał w oparciu o przeprowadzoną w naszej gminie diagnozę problemów społecznych, związanych z alkoholizmem i narkomanią.

Program w znacznej części jest kontynuacją sprawdzonych już działań, podjętych w latach poprzednich i wzbogacony o nowe zadania, wynikające z aktualnie rozeznanych potrzeb naszej gminy. W dalszym ciągu duży nacisk kładzie się na profilaktykę uniwersalną adresowaną do wszystkich mieszkańców (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Realizacja Programu winna przebiegać w ścisłej współpracy różnych podmiotów poczynając od placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych i sportowych, pomoc społeczną, służbę zdrowia, policję, parafie aż do organizacji pozarządowych, które poprzez swoje doświadczenie i zaangażowanie stanowią integralną część systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Program jest opracowaniem nawiązującym do Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Dobczyce na lata 2014-2020 oraz do zasadniczego dokumentu w obszarze zdrowia, jakim jest Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
4. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.),
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020. (Rozporządzenie RM z dnia 04.08.2016 r. Dz.U.2016 r. poz.1492)

III. DIAGNOZA SZKÓD ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Diagnoza problemów uzależnień jest podstawą do skonstruowania konkretnej formy i zakresu polityki społecznej w gminie, zawartej w Programie. Diagnoza opracowana została na podstawie materiałów własnych takich jak: wyniki badań ankietowych oraz na podstawie materiałów uzyskanych z następujących źródeł:

- sprawozdań realizatorów i partnerów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wyników ankiety Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych G1 - rocznego sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Dobzyczach,
- danych uzyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobzyczach,
- danych uzyskanych ze szkół z Gminy i Miasta Dobzycze,
- Rekomendacji PARPA na 2017 r. do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- obliczeń PARPA dot. spożycia alkoholu na jednego mieszkańca w Polsce na podstawie danych statystycznych GUS,
- Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020, przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego Nr 138/14 z dnia 13 lutego 2014 r.
- Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2020, przyjętego uchwałą Nr 3/14 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 2 stycznia 2014 roku,
- danych uzyskanych podczas konsultacji społecznych w ramach projektu „Wzmocnienie mechanizmów konsultacji społecznych w Gminie Dobzycze”, przeprowadzonych w IV kwartale 2013 r. i styczniu 2014 r.,
- Raportu z badań wykonanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii pod nazwą „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież 2015 r.”,
- Raportu ESPAD „Picie alkoholu przez młodzież - wybrane zagadnienia z badań ESPAD. System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego”. Remedium Warszawa 2016.

1. Opis zjawiska problemów alkoholowych w Polsce

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) większość osób pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Warto podkreślić fakt, że grupa osób najczęściej pijących, stanowiąca 9% osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.

Szkody spowodowane przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu występują w wielu wymiarach:

- jednostkowym - oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących;
- społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie etc;
- ekonomicznym - koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy etc.

Wg. najnowszych danych GUS spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 9,41 litra w 2015 r. Tabela nr 1. przedstawia sytuację od 2000 r., kiedy to spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiło – 7,12 l. W latach 2001-2002 zmniejszyło się poniżej 7 l., w następnych latach znów wzrosło. Od 2007 r. wynosi już ponad 9 l. i ciągle utrzymuje się na tym poziomie.

Tabela 1. Spożycie alkoholu w Polsce za lata 2000-2015, średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
2000	7.12
2001	6.63
2002	6.93
2003	7.86
2004	8.28
2005	7.97
2006	8.79
2007	9.21

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
2008	9.58
2009	9.06
2010	9.02
2011	9.25
2012	9.16
2013	9.67
2014	9.4
2015	9.41

*Źródło: Zestawienie przygotowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Internet: parpa.pl/statystyki.*

Tabela 2. Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2000-2015:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wyroby spirytusowe	28,30%	25,80%	24,50%	30,50%	30,20%	31,40%
Wino i miody pitne	20,20%	19,20%	19,40%	17,30%	15,30%	12,90%
Piwo	51,50%	55%	56,10%	52,20%	54,50%	55,70%
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wyroby spirytusowe	30,70%	32,6%	35,50%	35,30%	35,5%	35,7%
Wino i miody pitne	12,40%	11,6%	10,30%	9,30%	9,3%	8,3%
Piwo	56,90%	55,8%	54,20%	55,40%	55,2%	56,0%
	2012	2013	2014	2015		
Wyroby spirytusowe	32,74%	37,2%	34,1%	34,0%		
Wino i miody pitne	7,73%	7,2%	8,0%	8,0%		
Piwo	59,54%	55,7%	57,9%	57,9%		

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Internet: papa.pl/statystyki.

Młodzież

Raport z ogólnopolskich badań zrealizowanych w 2015 r. w ramach programu badawczego European School Survey Project and Drugs - ESPAD podaje, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej. Skala rozpowszechnienia picia alkoholu jest zdecydowanie wyższa niż używanie jakiegokolwiek innych substancji, co obrazuje wykres nr 1.

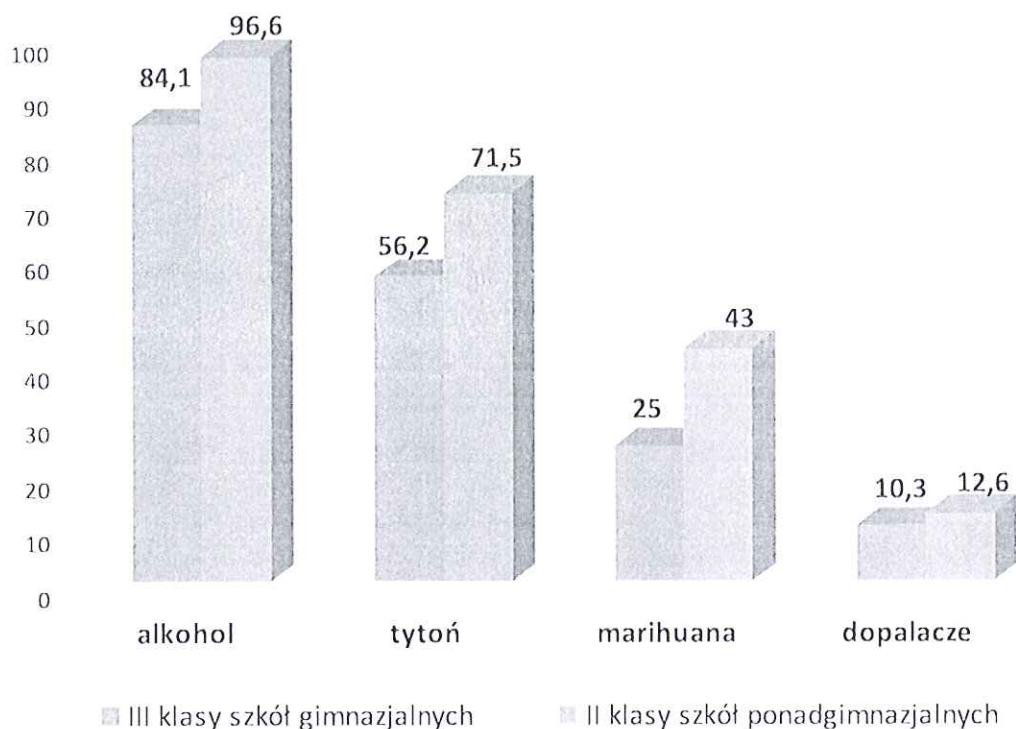
Alkohol jest też najczęściej pierwszą substancją psychoaktywną, po którą sięgają młodzi ludzie i może być furtką do innych zachowań ryzykownych. Młodzież w zdecydowanej większości sięga po napoje alkoholowe przed pełnoletnością. Próby picia alkoholu ma za sobą 83,6% gimnazjalistów, 71,7% uczniów młodszych. Porównując te dane z badaniami z lat wcześniejszych od 2007 r. zaobserwowano spadek, wyraźniejszy w latach 2011-2015. Wśród młodzieży starszej po wzroście odsetka konsumentów w 1999 r. odnotowuje się stabilizację (71,7% w stosunku do 92,7%). Badania potwierdzają obserwowany już w poprzednich latach trend zacierania się różnic między chłopcami i dziewczętami w spożywaniu alkoholu. W latach ubiegłych różnice te wynosiły 14,3 % w 1999 r., w 2015 r. zaledwie 3,1 %.

Piwo było i jest najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym po który sięga młodzież. Odsetek uczniów, którzy pili piwo, systematycznie wzrastał w latach 1995-2003, rok 2007 przyniósł załamanie tego trendu. Spożycie piwa w grupie młodzieży młodszej spada od 2007 r., natomiast wśród uczniów starszych osiągnęło poziom stabilizacji.

Wódkę - drugi pod względem rozpowszechnienia napój alkoholowy piło 33,1 % gimnazjalistów, i jest to spadek o 7,6 % w stosunku do 2011 r., i 65,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, i to jest wzrost o 2,4% w porównaniu z rokiem 2011.

Wino jest najmniej rozpowszechnionym napojem alkoholowym. Sięgało po nie 21,1% gimnazjalistów i 36,7% uczniów starszych. W porównaniu do 2011 roku stwierdzono spadek w picie wina zarówno u gimnazjalistów (o 7,6%) i u uczniów starszych o 2%.

Wykres nr1. Używanie wybranych substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu w 2015 r.

Źródło: Remedium Warszawa 2016. „Pocie alkoholu przez młodzież”.

2. Ocena stanu problemów alkoholowych w gminie Dobrezyce

2.1.Sytuacja demograficzna gminy Dobrezyce (stan na 31.12.2016 r.)

Liczba mieszkańców gminy ogółem wynosi	14 907
w tym: dorosła populacja	11 713
oraz nieletni	3 194

2.2.Sytuacja demograficzna dot. uczniów w gminie Dobrezyce (stan na 31.12.2016 r.)

Liczba uczniów w szkołach podstawowych	1 014
Liczba uczniów w zerówkach	167
Liczba przedszkolaków (oprócz zerówki)	431
Liczba uczniów w gimnazjum	485
Liczba uczniów w szkole ponadgimnazjalnej	711
Liczba uczniów w szkole muzycznej	147

2.3. Liczbowe zestawienia danych dot. gminy Dobrezyce

Dane szacunkowe dot. osób z problemem alkoholowym

Opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskaźniki pozwalają szacunkowo określić liczbę mieszkańców gminy Dobrezyce mających problemy związane z alkoholem:

- 2% dorosłej populacji ok. 231 osób uzależnionych od alkoholu
- 5-7% dorosłej populacji ok. 578 - 809 osób pijących szkodliwie alkohol
- 4% całej populacji ok. 591 osób współuzależnionych
- 4% populacji nieletniej ok. 128 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Skala problemów alkoholowych wykazanych przez Policję

Tabela 3. Liczba zdarzeń mających związek z alkoholem, wykazanych przez Policję w Dobrezycach.

Rodzaj problemu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kradzieże rozboje wiamania	101	109	22	47	94	91	101	70	64	48	47	41
Intervencje w przypadkach przemocy w rodzinie	28	48	25	114	148	78	118	77	8	38	151	140
w tym mających związek z alkoholem	25	42	23	70	126	większość (brak dokładnych danych)	większość (brak dokładnych danych)	77	8	38	większość (brak dokładnych danych)	większość (brak dokładnych danych)
Zdarzenia drogowe	17 wypadki	18 wypadki	130 (w tym kolizje)	148 (w tym kolizje)	170 (w tym kolizje)	161 (w tym kolizje)	156 (w tym kolizje)	105 (w tym kolizje)	brak danych*	117,(w tym 25 wypadków)	107	141 (w tym 26 wypadków)
w tym mające związek z alkoholem	brak danych	brak danych	12	1	15	8	5	5		1	2	brak danych
Zatrzymane prawa jazdy	57	40	46	22	43	52 teren całego komisar	58 teren całego komisar	57 teren całego komisar	36	17	29	38
w tym mające związek z alkoholem	57	38	43	18	43	52 gm Dobrezyce	40 gm Dobrezyce	56 teren całego Komisar	36	17	29	31
Czyny karalne popełnione przez nieletnich	5	15	15	8	31	13	8 teren całego komisar	11 teren całego komisar	0	10	1	5
w tym mających związek z alkoholem	5	5	5	2	19	3			0	0	0	brak danych
Niebieskie Karty	28	brak danych	127 (tężme)	116 (tężme)	12	19	18	28	42	38	52	47
Wnioski Skierowane do Sądu					101	66	55	88	283 *	137		25
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia										61	14	11

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień podstawie danych z Policji w Dobczycach.

* W 2013 roku Policja skierowała łącznie 283 wnioski do Sądu, w tym 20 spraw miało związek z alkoholem.

* Policja w Dobczycach nie prowadzi już takich statystyk, są one dostępne w KPP Myślenice dla całego Powiatu. Na podstawie ustnych informacji, w Dobczycach było 5 zdarzeń drogowych mających związek z alkoholem.

Dane wykazane przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej z uwzględnieniem pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ogółem	360	352	303	282	459	366	303	347	356	376	344	342
liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemu alkoholowego	24	28	12	10	11	11	7	16	11	13	13	14

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach.

Dane dotyczące GKRPA, Punktu Konsultacyjnego

Tabela 5. Dane dotyczące działań GKRPA w Dobczycach.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, co do których GKRPA podejmowała działania (osoby uzależnione lub współuzależnione)	98	138	109	129	122	117	101	110	102	101	123	126
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie	16	19	12	13	10	9	12	11	11	12	9	8
Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	11	32	59	59	59	74	57	53	52	58	55	57
Liczba wydanych postanowień o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	40	16	41	28	39	24	31	25	47	29	51	22

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobczycach.

Tabela 6. Liczba osób korzystających ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobrezycach, w Punkcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Grupy AA "Zapora" Dobrezyce.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, które korzystały z usług psychologicznych, w tym : liczba osób, które korzystały ze stałej opieki	120 16	130 15	113 34	114 23	128 14	134 39	103 22	135 16	105 31	153 30	86 28	101 50
Liczba osób, które korzystały z pomocy psychologicznej z powodu przemocy w rodzinie				4	4	43*	14	16	17	8	7	5
Liczba osób, które korzystały z pomocy psychologicznej i prawnej organizowanej przez OPS dla ofiar przemocy domowej.								46	24	43	41	36
Średnia liczba osób korzystających z wsparcia Grupy AA „Zapora” Dobrezyce: - uzależnionych (1x w tygodniu), - w mitingach otwartych (1x w m-cu)											20	21
											35	35

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobrezycach. * W ramach programu „Wspólna sprawa - stop przemocy”.

Wśród osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego ze względu na specyfikę problemów, można wyróżnić: osoby nadużywające alkoholu, osoby współuzależnione, osoby przeżywające różne problemy i trudności osobiste z powodu problemu alkoholowego w rodzinie, młodzież w okresie dorastania z trudnościami psychologicznymi typowymi dla wieku oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Od 2012 roku zostały uruchomione zintegrowane, specjalistyczne działania dla ofiar przemocy domowej (prawnik, psycholog, pracownicy socjalni, policjanci, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA).

Dane uzyskane ze szkół :

Na podstawie informacji uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkół podstawowych oraz Gimnazjum w Dobrezycach wynika, że w 2016 r. wśród uczniów nie było odnotowanych przypadków związanych ze spożywaniem alkoholu.

Dla porównania w latach ubiegłych odnotowano następująco: w 2013 r. – 1 przypadek, w 2012 r. - 0 przypadków, w 2011 r. – 11 przypadków., w 2010 r. - 1 przypadek.

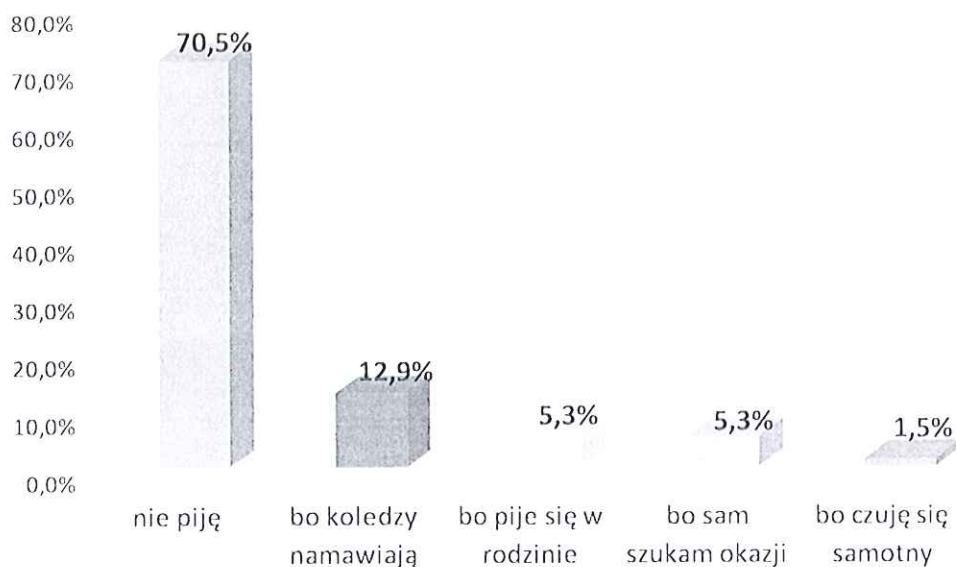
W gimnazjum w 2016 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problematyki alkoholowej, z których wynika, że:

- 70,5 % uczniów przyznało, że nie pije alkoholu (dla porównania w 2012 r. – 68%, w 2014 r. 36,4%)
- 36,4% uczniów próbowało alkohol (dla porównania w 2014 r. – 62,1%)

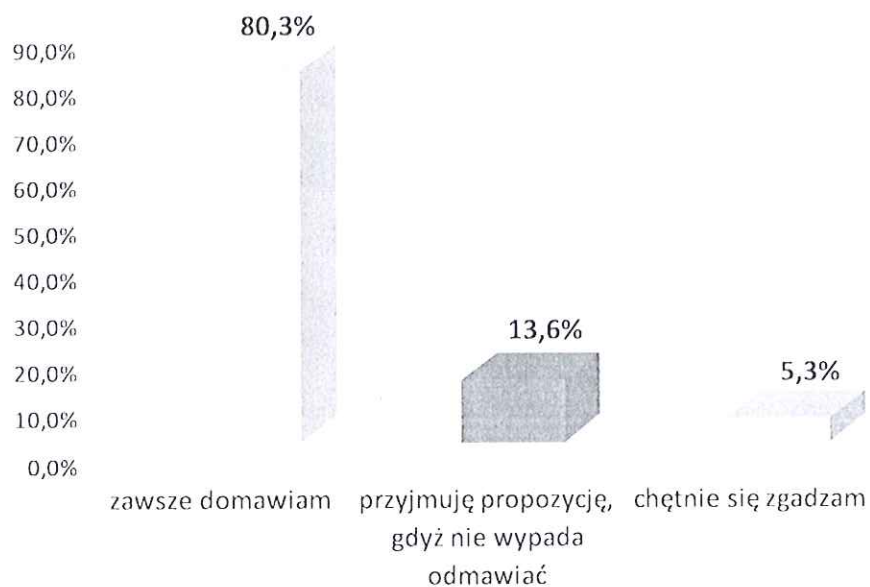
- Przyczyny sięgania po alkohol to: namowa kolegów – 12,9%, ciekawość – 5,3%, wzorce w rodzinie – 5,3%, samotność- 1,5%. 70,5% uczniów podało, że nie pije- wykres nr 2.
- Umiejętność odmawiania picia alkoholu: 80,3% uczniów potrafi odmówić. 13,6% przyjmuje propozycje, gdyż nie potrafi odmówić, 5,3% chętnie się zgadza na propozycję i oczekuje propozycji – wykres nr 3.

Wykres nr 2. Powody sięgania po alkohol wśród uczniów.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobzyczach.

Wykres nr 3. Zachowanie uczniów w sytuacji namawiania do spożycia alkoholu.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobzyczach.

Z danych uzyskanych ze szkoły ponadgimnazjalnej wynika, że w 2016 r. nie odnotowano przypadków picia alkoholu przez uczniów w szkole. Dla porównania: w 2015 r. odnotowano 6 przypadków picia alkoholu przez uczniów, sprawa została zgłoszona na Policję, w 2014 r. – 1 przypadek, w 2013 r. – 1 przypadek, w 2012 r. – 1 przypadek, w 2011 r. – 2 przypadki.

Z danych uzyskanych ze szkoły ponadgimnazjalnej wynika, że

W szkole ponadgimnazjalnej w 2015 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problemów z alkoholem (klasy pierwsze). Z badań wynika, że

- 20% uczniów nigdy nie piło alkoholu. Dla porównania: w 2013 r. -19 %, w 2012 r. – 11 %, w 2011r. - 12,85%.

- 80 % uczniów piło alkohol z czego 61 % w czasie imprez.

Dla porównania: w 2013 r. – 81% uczniów z czego 72 % w czasie imprez,

w 2012 r. - 81% uczniów piło alkohol z czego 78 % w czasie imprez,

w 2011r. - 80% uczniów piło alkohol, z czego 75 % w czasie imprez.

Jeśli chodzi o rodzaje spożywanych alkoholi to badanie pokazuje, że:

- 40% to piwo Dla porównania: w 2013 r. - 55%, w 2012 r. – 30 %, w 2011r. - 32,70%.

- 17 % to wódka. Dla porównania: w 2013 r. -20%, w 2012 r. - 27,77% , w 2011 r. - 20,51% ,

- 7% to inne alkohole. Dla porównania: w 2013 r. - 6 %, w 2012 r. - 4 %, w 2011 r. - 7,05%.

- 4% to drinki. Dla porównania: w 2013 r. - 18 %, w 2012 r. - 12,77%, w 2011 r. - 16,66%.

Podsumowanie.

W 2016 r. nie było interwencji Policji w szkołach w związku z używaniem alkoholu przez dzieci i młodzież. W tym zakresie nastąpiła poprawa w stosunku do lat poprzednich. Z uzyskanych danych i badań wynika, że wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej odsetek osób, które piły już lub piją alkohol jest wysoki i to jest wynik niezadawalający, ponieważ dotyczy to aż 80 % badanych.

Znacznie lepiej sytuacja przedstawia się pod tym względem wśród gimnazjalistów i szkół podstawowych. Od 2011 roku problem związany z piciem alkoholu w szkołach podstawowych i gimnazjum wśród uczniów zmniejszył się. Zmiana ta może być wynikiem zastosowanych działań profilaktycznych i interwencyjnych prowadzonych w szkołach. W ostatnich dwóch latach zwiększył się odsetek niepijącej młodzieży co również jest zjawiskiem pozytywnym. Do spróbowania alkoholu przyznało się mniej uczniów niż w poprzednim badaniu co również jest czynnikiem pozytywnym.

Nadal najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo-40%, na drugim miejscu wódka – 17%, inne-6%, drinki – 4%. Takie trendy zauważalne są od kilku lat. Niepokojącym jest zjawisko coraz częstszego sięgania po napoje alkoholowe dziewcząt. Zmniejsza się różnica między dziewczętami a chłopcami w spożywaniu alkoholu.

Dostępność alkoholu:

Tabela 7. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych – gastronomia

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych						Ilość punktów sprzedaży ogółem					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	5	8	12	12	13	10	17	15	16	19	18	21
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	6	3	5	9	4	4						
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	4	4	4	5	6	5						

Tabela 8. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych – detal

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych						Ilość punktów sprzedaży ogółem					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	24	18	23	14	22	12	37	38	34	33	33	33
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	16	13	22	9	20	9						
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	16	12	23	9	22	10						

Tabela 9. Zezwolenia jednorazowe

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	5	5	4	4	11	9
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	0	2	3	2	3	4
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	5	5	2	3	6	4

Tabela 10. Dostępność alkoholu w przeliczeniu liczby mieszkańców na 1 punkt

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży	239	269	277	296	285	292	276

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień w UGIM Dobczyce.

Dochody z tut. opłat za alkohol

Tabela 11. Dochody gminy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kwota za korzystanie z zezwoleń	179 303	219 985	219 535	257 008	248 894	311 235	266 692	346 460	286 604

Zródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień w UGIM Dobczyce.

3. Ocena stanu problemów narkomanii

3.1. Sytuacja w Polsce

Lata dziewięćdziesiąte charakteryzowały się wzrostem konsumpcji substancji psychoaktywnych przez młodzież. Na rynku narkotykowym pojawiły się nowe produkty, takie jak ecstasy i nowe sposoby przyjmowania narkotyków. Bardziej popularne stały się amfetamina oraz heroina do palenia. Produkcją i handlem narkotykami zajęły się zorganizowane grupy przestępcze. Polska stała się jednym z czołowych producentów amfetaminy w Europie. Zwiększony popyt na substancje psychoaktywne spowodował większą podaż, co doprowadziło do spadku cen. Substancje te stawały się coraz bardziej dostępne. Po reformie samorządowej z 1999 roku, w przeciwdziałanie narkomanii aktywnie włączyły się jednostki samorządu terytorialnego. Pierwsze pozytywne sygnały zahamowania wzrostu konsumpcji narkotyków odnotowano w połowie pierwszej dekady XXI wieku.

Badanie młodzieży z 2008 roku wykazało stabilizację, a nawet ograniczenie zjawiska używania narkotyków. W kolejnych pomiarach odnotowano wzrost konsumpcji marihuany i haszyszu.

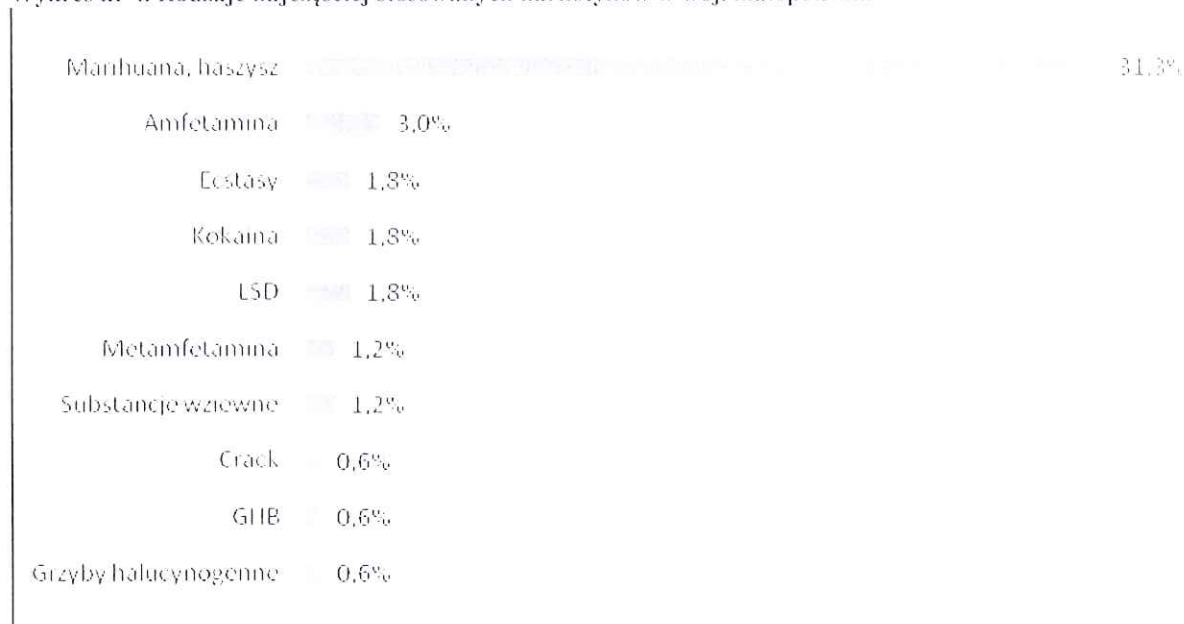
Z badań przeprowadzonych w 2013 r. przez Fundację CBOS i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii zrealizowały badanie wśród młodzieży szkolnej pod nazwą „Młodzież 2013” z których wynika, że narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość uczniów. Przeważająca grupa poprzestaje na eksperymentach z narkotykami. Wyjątek stanowią marihuana i haszysz – używał ich częściej niż 10 razy co siódmy badany.

Z badań przeprowadzonych w Polsce w 2015 r. przez ESPAD „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież” wynika, że wzrasta używanie przetworów konopi wśród młodzieży gimnazjalnej (w 1995 r. 10% do 25% w 2015 r.), i u młodzieży ponadgimnazjalnej (w 1995 r. – 17% do 43% w 2015 r.).

W badaniu z 2015 r. zrealizowanym przez Fundację CBOS dot. oszacowania wielkości problemowych użytkowników przetworów konopi w Polsce, wynika, że liczba problemowych użytkowników zawiera się w przedziale 54 tys do 108 tys osób w wieku 15-64 lat.

W województwie małopolskim, najczęściej stosowanym narkotykiem jest marihuana, haszysz (31,3%), następnie amfetamina (3%) oraz ecstasy i kokaina (1,8%). Wykres nr 4.

Wykres nr 4. Rodzaje najczęściej stosowanych narkotyków w woj. małopolskim

Źródło: IBIPC – badania ilościowe, 2014 rok

Dopalacze

Nowe substancje psychoaktywne (NSP), w Polsce nazywane dopalaczami, w języku angielskim określane jako smart drugs, legal high, pojawiły się w Europie jako alternatywa dla nielegalnych narkotyków. Są substancjami tworzonymi w laboratoriach, naśladując działanie narkotyków jednocześnie pozostając legalnymi. Producenci NSP szybko dostosowują się do środków kontroli, gdy któraś z substancji zostaje przebadana i umieszczona na liście środków nielegalnych w jej miejsce pojawiają się substancje o podobnym działaniu, nieco zmodyfikowane, jednocześnie są legalne do czasu przebadania i stwierdzenia ich psychoaktywnych właściwości. Dzięki dużej dynamice rozwoju rynku dopalaczy- rocznie (jak raportuje EMCDDA ang. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii) - odnotowuje się w Europie kilkadziesiąt nowych substancji. (W 2012 system wczesnego ostrzegania odnotował 73 substancje). Nasza wiedza na temat wymiaru farmakologicznego oraz wzorów przyjmowania dopalaczy jest wyrywkowa i niepełna. Toksykologowie raportują trudności w leczeniu przedawkowań. Na scenie narkotykowej niektóre z tych substancji wypierają tradycyjne narkotyki. Problem ten stanowi duże wyzwanie w medycynie, wymiarze sprawiedliwości, profilaktyce. Z badań przeprowadzonych w Polsce w 2015 r. przez ESPAD „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież” wynika, że nie odnotowano wzrostu rozpowszechniania używania dopalaczy w stosunku do 2011r.

3.2.Sytuacja problemu narkomanii w gminie Dobrezyce

Tabela 12. Liczba zgłoszonych przypadków dot. narkomanii w GIM Dobrezyce

Rodzaj problemu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Interwencje Policji	1	0	0	1	3	2	8	9	5	11	2	7

Liczba przypadków zgłoszonych do GKRPA	0	0	1	1	0	1	2	7 (w tym 1 osoba nieletnia)	2	2	3	3
--	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------------	---	---	---	---

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień na podstawie danych z Policji i GKRPA w Dobzycach.

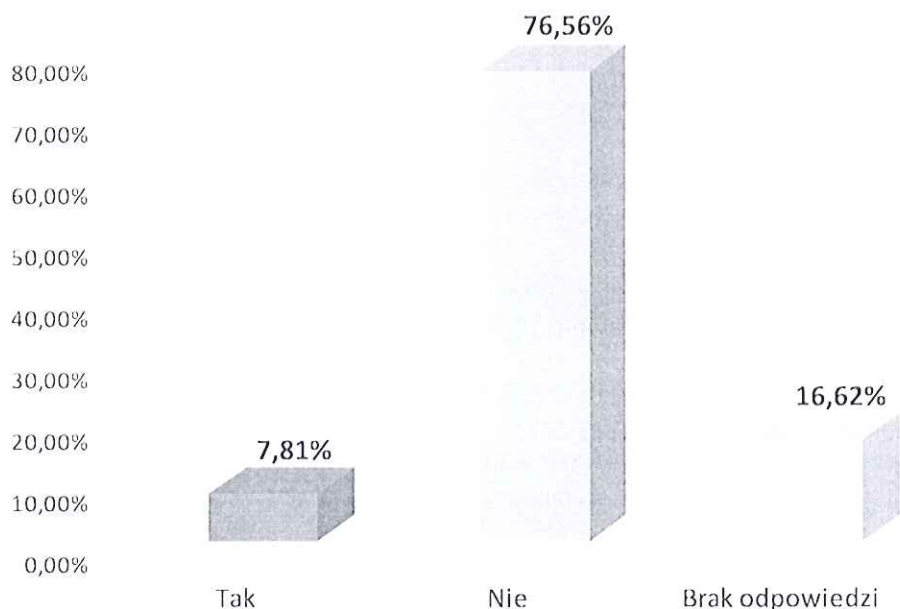
Dane uzyskane ze szkół

Na podstawie informacji uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkół podstawowych i gimnazjum w Dobzycach wynika, że w 2016 r. wśród uczniów nie było odnotowanych przypadków związanych z używaniem narkotyków, ani prowadzeniem sprzedaży w szkołach lub w pobliżu szkół. Dla porównania w 2015 r. odnotowano 1 przypadek użycia dopalacza na wycieczce przez 1 gimnazjalistę. Sprawa została zgłoszona Policji. W 2014 r. nie odnotowano żadnego przypadku. 2013 r. odnotowano 1 przypadek podejrzenia o rozpowszechnianie substancji psychoaktywnej, sprawę zgłoszono do Sądu. W 2012 r. nie odnotowano żadnego przypadku.

W gimnazjum w 2016 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problematyki narkotykowej, z których wynika, że:

- 76,56 % uczniów nie sięgało po narkotyki w ogóle (dla porównania w 2012 r. – 68%, w 2014 r. 36,4%). Wykres nr 5.
- 7,81% uczniów próbowało narkotyków (dla porównania w 2014 r. – 62,1%)
- 76,56 % uczniów posiada wiedzę nt. uzależnienia od narkotyków. Wykres nr 6.
- 20,31% uczniów nie posiada dostatecznej wiedzy nt. uzależnienia od narkotyków.

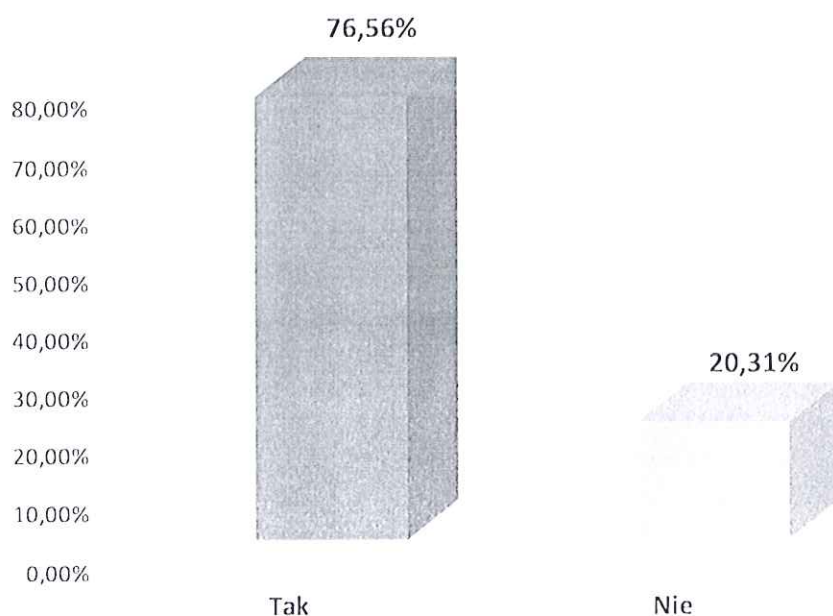
Wykres nr 5. Dostępność narkotyków wśród uczniów.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobzycach.

Wykres nr 6. Wiedza wśród uczniów nt. skutków używania narkotyków.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobczycach.

Z danych uzyskanych ze szkoły ponadgimnazjalnej wynika, że w 2016 r. nie odnotowano przypadków używania narkotyków na terenie szkoły. Dla porównania w 2015 r. – 1 przypadek, w 2014 r. – 1 przypadek, w 2013 r. – 1 przypadek, w 2012 r. – 1 przypadek.

Z przeprowadzonych badań ankietowych przeprowadzonych w 2015 r. wśród uczniów w szkole ponadgimnazjalnej wynika, że:

- 31 % uczniów miała styczność z narkotykami (paliło marihuane). Dla porównania: w 2013 r. - 15 %, w 2012 r. - 14%, w 2011 r. - 22,5%. Weześniej w: 2005 r. – 10,7% uczniów, a w 2009 r. - 10,1 % uczniów.
- 12 % badanych miała styczność z innymi narkotykami niż marihuana, z czego 8% tylko 1 raz. (Te inne narkotyki to: koka, mefedron, LSD, amfetamina) Dla porównania w 2013r. – 6%, w 2012 r. - 8%.
- Najczęstszym miejscem inicjacji narkotykowej: przyjęcie u znajomych – 16%, podczas wagarów - 11%, szkoła – 4%. Dla porównania: w 2013 r. ; u znajomych – 15%, podczas wagarów - 1%, szkoła – 0%.
- 26 % uczniów badanych przyznaje, że wie o problemie narkotyków wśród młodzieży szkoły. Dla porównania: w 2013 r. - 31%, w 2012 r. - 39%.
- 8 % uczniów przyznaje, że wacha kleje. Dla porównania w 2013 r.- 7%.
- 18% badanych sięga po leki uspakajające. Dla porównania w 2013 r. – 9 %.

Podsumowanie:

W 2016 r. w szkołach podstawowych oraz w Gimnazjum w Dobczycach problemu narkomanii nie stwierdzono. Dzieci i młodzież mają coraz większą wiedzę na temat zagrożeń jakie niesie ze sobą używanie środków psychoaktywnych. Taka sytuacja utrzymuje się od 2014 r.

W szkole ponadgimnazjalnej również nie odnotowano przypadków używania narkotyków, ale jest podejrzenie, że wokół szkoły mogą pojawiać się dilerzy. Badania ankietowe pokazują.

że zjawisko narkomanii występuje wśród uczniów i w ostatnich latach problem narasta. Najpopularniejszym narkotykiem jest marihuana. Wzrasta też odsetek osób sięgających po inne środki psychoaktywne niż marihuana oraz środki nasenne i uspakajające.

Na podstawie danych z Policji wynika, że na terenie gminy liczba przestępstw narkotykowych w 2016 r. wzrosła. Liczba przypadków związanych z uzależnieniem od narkotyków zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymuje się na takim samym poziomie porównując z rokiem ubiegłym.

4. Wnioski i rekomendacje

Dane statystyczne i materiał zebrany w ciągu ostatnich lat pozwala na wyciągnięcie wielu zasadniczych wniosków oraz rekomendacji, dzięki którym można w sposób skuteczny ograniczyć skalę problemów uzależnień w gminie.

1. Od kilku lat liczba osób i spraw zgłaszanych do GKRPA utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast wzrasta liczba kontaktów z poszczególnymi klientami, którzy po latach powracają do wtórnej współpracy z GKRPA. Może to świadczyć, z jednej strony o nieskuteczności podjętych działań i zaniechania pracy przez klientów (brak spotkań w grupach wsparcia, brak kontaktu z psychologiem itp.), a z drugiej strony, o większej świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości rozwiązania problemu alkoholowego własnego lub w rodzinie.

Rekomenduje się kontynuację działań prowadzonych przez GKRPA.

2. Od kilku lat znacząco zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej w przypadku przemocy domowej. Należy zauważyć, że większość tych zdarzeń ma związek z alkoholem. Wzrost usług w tym zakresie wiąże się z tym, że od 2011 r. realizowana jest kompleksowa pomoc w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Korzystnym zjawiskiem jest to, że klienci mogą uzyskać pierwszą specjalistyczną pomoc w naszej gminie, bez dojazdów i oczekiwania na zbyt odległe terminy w innych miejscach. Na podobnym poziomie utrzymuje się ilość osób korzystających z pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobrezycach, z wyjątkiem 2015 roku, gdzie zauważa się mniejszą liczbę klientów co może sugerować, że część klientów znalazła wsparcie w lokalnej grupie samopomocowej AA, gdzie z kolei od tego czasu wzrasta liczba uczestników w regularnych spotkaniach.

Wskazane jest kontynuowanie specjalistycznych usług w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobrezycach.

Rekomenduje się wsparcie działań Grupy AA „Zapora” w Dobrezycach.

Rekomenduje się zwiększenie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie poprzez organizowanie cyklicznych spotkań roboczych, szkoleń nt. procedury Niebieskiej Karty, przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych.

3. Od 2012 r. zmniejsza się liczba osób, którym zatrzymano prawo jazdy za jazdę pod wpływem alkoholu, przy czym w 2015 r. znów liczba ta wzrosła, i nadal jest to duży problem.

Rekomenduje się przeprowadzenie kampanii przy współudziale Policji „Przeciw pijanym kierowcom”, „No promil no problem” oraz kontynuację innych działań przez Policję dot. zachowania bezpieczeństwa na drogach np. „Trzeźwy poranek”, „Alkohol, narkotyki”, „Stop probierz”.

4. W 2016 r. przestępstwa narkotykowe prowadzone przez Policję znów wzrosły. W 2015 r. było ich znacznie mniej, jednak były one większej wagi. Liczba zgłoszeń do GKRPA problemów z narkomanią dot. młodych osób od dwóch lat utrzymuje się na takim samym

poziomie. Sprawy prowadzone przez Policję i GKRPA świadczą o tym, że problem narkomanii w naszej gminie istnieje i w tym zakresie wymagane są konkretne działania interwencyjne terapeutyczne i profilaktyczne.

Z badań ankietowych wynika, że problem z używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy) dotyczy młodzieży i jest to problem złożony. W szerokim ujęciu powiązane to jest z relacjami rówieśniczymi, rodzinnymi, sposobem spędzania wolnego czasu. W konsekwencji oznacza to, że rozwiązanie problemu wiąże się z koniecznością zawiązania szerokiej koalicji interesariuszy pracujących w jednym, jasno określonym celu, jakim jest ochrona nieletnich przed sięganiem po środki psychoaktywne. Część dzieci i młodzieży nie umie w sposób odpowiedni zagospodarować swojego wolnego czasu. Promowanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu mogłoby ograniczyć ilość czynów karalnych oraz sięgania po alkohol i narkotyki.

W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych dot. problemu uzależnień, została wyartykułowana potrzeba stworzenia warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu dla mieszkańców gminy, szczególnie dla dzieci i młodzieży, które byłyby alternatywą wobec problemów uzależnień np. sport, koła zainteresowań, lepsza baza sportowa.

Rekomenduje się dalsze zatrudnienie psychologa specjalisty ds. uzależnień w gimnazjum w celu prowadzenia profesjonalnych działań w zakresie rozpoznania zjawiska, udzielenia pomocy psychologicznej, przeprowadzenia interwencji kryzysowych, udzielenia wsparcia i poradnictwa.

Rekomenduje się dalsze prowadzenie zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach, organizowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli a także edukację rodziców poprzez kampanie społeczne.

Rekomenduje się również kontynuację działań zmierzających do poprawy i modernizacji obiektów sportowych, jak również prowadzenie zajęć sportowych pozalekcyjnych.

Rekomenduje się finansowanie bieżącej działalności świetlic środowiskowych i wiejskich.

Rekomenduje się wspieranie działań dzieci i młodzieży w kołach zainteresowań oraz organizowanie bezpiecznego wypoczynku w czasie wolnym od nauki, szczególnie w okresie wakacji.

7. Liczba rodzin korzystających z pomocy w MGOPS z powodu alkoholizmu od 10 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Klienci z problemem alkoholowym stanowią grupę, która wymaga najwięcej pracy i interwencji ze strony pracowników MGOPS jak również innych instytucji. Nadmiernemu piciu często towarzyszy bezrobocie, ubóstwo, problemy zdrowotne, niezaradność życiowa i z tych powodów rodziny pozostają przez długi okres klientami pomocy społecznej.

Rekomenduje się regularną współpracę pomiędzy wszystkimi instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów społecznych w celu udzielenia skutecznego wsparcia i przezwyciężenia trudności socjalno-bytowych poprzez pracę w koalicji, wspólne narady, wymianę informacji, podział zadań według kompetencji.

8. Od kilku lat na podobnym poziomie utrzymuje się liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy i Miasta Dobrezyce.

Od 9 lat zwiększają się wpływy za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przy czym od 3 lat znacząco. Taki wzrost zauważa się od czasu, gdy na terenie gminy powstały wielkometrażowe sklepy.

W dniu 18 września 2013 r. uchwałą Rady Miejskiej w Dobrezycach nr XI.IV/320/13 zmniejszono limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zwiększyła się liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży, co jest zjawiskiem korzystnym na tle ogólnej

dostępności alkoholu w kraju.

Rekomenduje się niezwiększanie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontynuowanie patroli policyjnych i kontroli w punktach sprzedaży i na imprezach, gdzie odbywa się sprzedaż alkoholu.

IV. ZASOBY, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA OGRANICZENIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE

1. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobrezycach, ul. Szkolna 20 a. Zatrudnieni są: psycholog, psycholog – terapeuta i pracownik socjalny. Podstawowe zadania Punktu Konsultacyjnego to: zdiagnozowanie problemu, motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, motywowanie osób pijących ryzykownie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie odpowiedniego wsparcia psychologicznego i informacji o możliwości uzyskania pomocy, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji mogących udzielić pomocy w rozwiązaniu problemu alkoholowego lub problemu z narkotykami.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrezycach, ul. Szkolna 20 a. W skład Komisji wchodzi 4 osoby. Do zadań GKRPA należy: inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych, kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, sporządzanie Niebieskiej Karty.
3. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrezycach. Zatrudnionych jest 15 osób. OPS realizuje wszystkie zadania ustawowe dot. interwencji w rodzinach z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy domowej.
4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Dobrezyce, ul. Szkolna 20a. Zatrudnionych jest ogółem 9 osób, w tym 3 psychologów, 3 pedagogów o różnych specjalnościach i logopeda oraz pracownik administracyjny i dyrektor. Poradnia obejmuje opieką dzieci współuzależnione (choroba alkoholowa rodziców wpływa na wyniki w nauce i zaburzenia zachowania).
5. Komisariat Policji w Dobrezycach (obejmuje rejon Raciechowice, Wiśniowa i Dobrezyce). Zatrudnionych jest 33 policjantów. W zakresie stosowania „Niebieskiej karty” wszyscy są przeszkoleni, 4-ch pracuje w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 1 jest członkiem GKRPA.
6. W Urzędzie Gminy i Miasta zatrudniony jest Pełnomocnik ds. Uzależnień, którego zadaniem jest koordynowanie działań wynikających z Programu.
7. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Troska” profesjonalnie przeszkolona jest pielęgniarka środowiskowa w zakresie choroby alkoholowej i przemocy domowej oraz lekarz podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie dokonywania wczesnej diagnozy w chorobie alkoholowej.
8. Na terenie naszej gminy jest 5 parafii i Wyższe Seminarium Misyjne w Stadnikach. Uczestniczą w organizowaniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizują wyjazdy i kolonie z programem profilaktyki uzależnień, udostępniają materiały informacyjno edukacyjne o uzależnieniach.

9. Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu Dobezyce, ul. Szkolna 43. Zatrudnionych jest 14 osób (13,5 etatu) oraz 20 instruktorów na umowy-zlecenia. MGOKiS w okresie wakacji i ferii organizuje zajęcia rekreacyjne, sportowe połączone z profilaktyką uzależnień dla dzieci, młodzieży, a w ciągu całego roku różne imprezy kulturalne dla dzieci, młodzieży i dorosłych promujące zdrowy styl życia bez sięgania po środki psychoaktywne. Przy współpracy MGOKiS realizowane są kampanie „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”, „No promil, no problem”, „Przeciw pijanym kierowcom”.
10. Na terenie Gminy i Miasta działają: PTTK, TKKF, 8 KGW, 7 Klubów Sportowych, grupa młodzieżowa „OAZA” oraz przy szkołach koła zainteresowań dla dzieci i młodzieży.
11. Na terenie Gminy i Miasta działa 21 stowarzyszeń. Niektóre z nich takie jak: Stowarzyszenie Integracji Rodziny „Więź”, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „ISPINA”, Dobezyckie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Społeczno Kulturalne „Gościniec”, Stowarzyszenie „KAT”, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły im. Bohaterów Tajnego Nauczania w Dziekanowicach, Dobezycki Klub Europejski oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku działają na rzecz zagospodarowania wolnego czasu dzieci, młodzieży, pracujących, a także seniorów. Stowarzyszenia inicjują i realizują ciekawe zajęcia będące alternatywą na niepożądane zjawiska związane z uzależnieniami w środowisku lokalnym.
12. Na terenie gminy działa Świetlica Środowiskowa w Kędzierzynie oraz 3 Świetlice Wiejskie, 2 z nich uruchomiono w 2016 r.: w Stadnikach i Kornatec. W świetlicach oprócz zajęć świetlicowych, realizowane są zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. W działalność świetlic zaangażowani są również dorośli i tam koncentruje się życie kulturalne mieszkańców poszczególnych miejscowości.
13. Regionalne Centrum Oświatowo Sportowe – hala sportowa. Moje boisko Orlik 2012. Obiekty te wykorzystywane są do działań związanych z uniwersalną profilaktyką, szczególnie do działań sportowych będących najlepszą alternatywą wobec zagrożeń uzależnień.
14. Ochotnicze Straże Pożarne – 13 jednostek.
15. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany w 2011, w skład którego wchodzi 14 osób, przedstawiciele: OPS, Policji, GKRPA, Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, Ośrodka Zdrowia, Sądu. Celem działania Zespołu jest kompleksowe ograniczenie zjawiska przemocy domowej i stworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin.
16. Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefy Bergelówny w Dobezycach, która oprócz zadań statutowych podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez organizowanie wyjazdów młodych osób na mecze w ramach Klubu Kulturalnego Kibica oraz zagospodarowanie wolnego czasu w ramach projektu Strefa Dobrych Gier.
17. Grupa samopomocowa Anonimowych Alkoholików „Zapora” w Dobezycach. Przy Grupie AA jeden raz w tygodniu dyżuruje terapeuta specjalista uzależnień.

V. EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedstawione w formie informacji Radzie Miejskiej w Dobezycach.
2. Roczne i półroczne sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedłożone Burmistrzowi Gminy i Miasta Dobezyce.

3. Sprawozdania okresowe podmiotów i osób fizycznych realizujących zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Analiza dokumentów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. W 2011 r. przyjęto wskaźniki efektywności (tabela nr.13) i są one analizowane.

Tabela 13. Wskaźniki efektywności

L.p.	Cele Programu – str. 20	Wskaźniki rezultatu
1.	Związanych z celem głównym nr 1 Zamierzamy ten wskaźnik utrzymać lub podwyższyć o kilka punktów procentowych.	<ul style="list-style-type: none"> • % osób, wobec których przyjęto zgłoszenia/podjęto interwencje, a które podjęły dobrowolne leczenie. Wskaźnik został obliczony w następujący sposób: liczba osób, które podjęły próbę dobrowolnego leczenia x100; przez liczbę zgłoszonych osób do GKRPA. W 2011 r. :Liczba osób, które podjęły leczenie – 47. Liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 101. Wskaźnik wyniósł 46. W 2012 r. Liczba osób, które podjęły leczenie – 48, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 110. W 2012 r. wskaźnik -wyniósł 43. W 2013 r. Liczba osób, które podjęły leczenie – 36, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 102. W 2013 r. wskaźnik wyrósł 35. W 2014 r. :Liczba osób, które podjęły leczenie – 28, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 101. Wskaźnik wyniósł 27 W 2016 r. Liczba osób, które podjęły leczenie- 35, liczb osob zgłoszonych do GKRPA 126 Wskaźnik wyniósł 27
2.	Związanych z celem głównym nr 2 Dążymy, aby liczba ta dotyczyła co najmniej 40 % uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników zajęć sportowych w tym pozalekcyjnych i imprez sportowych z elementami profilaktyki uzależnień . - w 2011 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 649. Stanowi to 22 % ogółu uczniów w gminie. W 2012 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 750. Stanowi to 24 % ogółu uczniów w gminie. - w 2013 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – ok.800. Stanowi to 31 % ogółu uczniów w gminie. - w 2014 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 1 035. Stanowi to 39 % ogółu uczniów w gminie. - w 2015 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 1 043. Stanowi to 37 % ogółu uczniów w gminie. - w 2016 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – ok. 1 000. Stanowi to 33 % ogółu uczniów w gminie.
3.	Związanych z celem głównym nr 3 - Dążymy do tego, aby wszyscy uczniowie zostali objęci programami profilaktycznymi - Chcielibyśmy utrzymać ten wskaźnik. - Z kampaniami społecznymi chcielibyśmy dotrzeć co najmniej do 1/5 społeczeństwa, tj. 2 900 osób.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów i przedsięwzięć profilaktycznych, szkoleń, kampanii, i akcji informacyjno-edukacyjnych oraz liczba osób objęta tymi działaniami. W 2011 r.: - Liczba programów wyniosła – 15, objęto nimi 1 719 osób. - Liczba szkoleń wyniosła – 3, objęto nimi 49 osób. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 3, objęto nimi ok. 1 500 osób. W 2012 r.: - Liczba programów wyniosła – 16, objęto nimi ok. 1 300 osób. - Liczba szkoleń wyniosła – 4, objęto nimi 23 osoby. - Liczba kampanii społecznych wyniosła -4, objęto nimi ok. 2 200 osób. W 2013 r.: - Liczba szkoleń wyniosła – 2, objęto nimi 82 osoby. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 3, objęto nimi ok. 2 400 osób. W 2014 r.: - Liczba szkoleń wyniosła – 2, objęto nimi 170 osób. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 5, objęto nimi ok. 3 020 osób.

		<p>W 2015 r.:</p> <p>Liczba programów i warsztatów - 3, objęto nimi 1949 uczniów i 50 nauczycieli</p> <p>Liczba szkoleń wyniosła - 3, objęto nimi 270 osób.</p> <p>Liczba kampanii społecznych wyniosła 3, objęto nimi ok. 3 400 os.</p> <p>W 2016 r.:</p> <p>Liczba programów / warsztatów - 6, objęto nimi 937 uczniów, 62 rodziców, 15 nauczycieli.</p> <p>Liczba szkoleń -3. Udział wzięło 76 osób.</p> <p>Liczba wykładów -4 (młodzież, rodzice, nauczyciele), objęto nimi 710 osób.</p> <p>Liczba kampanii społecznych wyniosła 5, objęto nimi ok. 3 600 os.</p>
4.	<p>Związanych z celem głównym nr 4</p> <p>Naszym celem jest, aby liczby te nie wzrastały, a jeśli chodzi o dostępność narkotyków w szkołach to o wyeliminowanie tego zjawiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przypadków łamania prawa, które mają związek z alkoholem i środkami psychoaktywnymi. W 2011 r. - Te liczby zostały ujęte w tabeli nr 2(str.5) i tabela nr 12(str. 13) Programu na 2011 r. - 2 przypadki dot. dostępności narkotyków w szkołach. W 2012 r. - Te liczby zostały ujęte w tabeli nr 2(str.5) i tabela nr 12(str. 13) Programu na 2012 r. -1 przypadek dot. dostępności narkotyków w szkołach. W 2013 r. - Te liczby zostały ujęte w tabeli nr 2(str.5) i tabela nr 12(str. 13) Programu na 2013 r. W 2014 r. - nie stwierdzono żadnego przypadku dot. dostępności narkotyków w szkołach. w 2-eh przypadkach zostało zgłoszone do Policji podejrzenie o obecność narkotyków w szkole. - 11 przypadków interwencji Policji (narkotyki) - 2 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA W 2015 r. : - 6 przypadków spożywania alkoholu przez uczniów - 1 przypadek dot. dostępności narkotyków w szkole. - 2 przypadki interwencji Policji (narkotyki) - 2 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA W 2016 r.: - 7 przypadków interwencji Policji (narkotyki), nie dot. terenu szkół. - 3 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA. Te dane zostały ujęte w tab. nr 12 niniejszego Programu.

VI. CELE PROGRAMU

Cele główne

1. Zapewnienie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Osiągnięcie stanu, w którym wolny od nalogów, zdrowy styl życia, dotyczy coraz większej liczby mieszkańców.
3. Zwiększenie świadomości społecznej dot. zagrożeń z powodu uzależnień oraz ochrona dzieci i młodzieży przed presją używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
4. Zmniejszenie skali i natężenia szkód związanych z nadużywaniem alkoholu takich jak: zgony, wypadki, przemoc, zaniedbania i konflikty rodzinne.

Cele operacyjne

Odpowiadające celowi głównemu Nr 1:

1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do leczenia i poradnictwa w chorobie alkoholowej oraz narkomanii.
2. Wspieranie organizacyjne dla grup samopomocowych.
3. Zwiększenie działań interwencyjnych w chorobie alkoholowej i narkomanii.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 2:

1. Rozbudowanie i udostępnienie bazy sportowej dla mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem oferty dla dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dla mieszkańców gminy.
3. Zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.
4. Zapewnienie dostępu do materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 3 :

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach.
2. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, dostarczających wiedzy jak szybko i skutecznie reagować na pojawiające się problemy uzależnień.
3. Ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
4. Podejmowanie edukacji sprzedawców napojów alkoholowych.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 4 :

1. Zwiększenie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi.
2. Natężenie działań edukacyjnych zmierzających do wyeliminowania nietrzeźwych kierowców na drogach
3. Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz środowisk ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z uzależnieniami i przemocą.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz.487 ze zm.):

1) art. 11¹.1 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust.1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych...”.

2) art. 18² ”Dochody z opłat za wydawane zezwolenia (...) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art.10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

2. Planowane dochody na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii łącznie wyniosą: 290 000 zł – stanowią je środki wpływające z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2017 r.
3. Niewykorzystane środki w 2016 r. które również zostaną przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 r. wynoszą 101 476,47zł.
4. Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 r. przewiduje się łącznie kwotę 391 476 zł.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom wchodzącym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za wykonywane czynności:
  - a) za udział w posiedzeniu – 80 zł brutto.
  - b) za udział w kontroli 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 60 zł brutto.
  - c) za prace administracyjne, wykonywane przez sekretarza Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wykonywane minimum dwie godziny jednorazowo, na polecenie Przewodniczącego w innych terminach niż posiedzenia Gminnej Komisji - każdorazowo wynagrodzenie wyniesie 70 zł brutto.
2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności.
3. Wynagrodzenie za udział w kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych wypłacane będzie w oparciu o protokół z kontroli.
4. Wynagrodzenie za pracę administracyjną w Komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności potwierdzoną przez Przewodniczącego Komisji.
5. Wynagrodzenie dla Sekretarza i członków Komisji będzie wypłacane po przepracowanym kwartale na podstawie przedłożonych rachunków, potwierdzonych przez Przewodniczącego Komisji.
6. Wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji będzie wypłacane po przepracowanym kwartale na podstawie przedłożonego rachunku, potwierdzonego przez Burmistrza.

IX. ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Tabela 14. Zadania

Zadanie	sposób realizacji
<p>Odpowiadające 1 celowi głównemu:</p> <p>1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do leczenia i poradnictwa w chorobie alkoholowej.</p> <p>2. Udzielenie wsparcia organizacyjnego i lokalowego dla grupy samopomocowej AA „Zapora”</p> <p>3. Zwiększenie działań interwencyjnych w chorobie alkoholowej</p>	<p>1. Zatrudnienie psychologów i pracownika socjalnego w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób uzależnionych i ich Rodzin – kontynuacja działalności.</p> <p>2. Zatrudnienie psychoterapeuty specjalisty uzależnień do współpracy z osobami zgłaszającymi się na spotkania AA „Zapora” w Dobczycach.</p> <p>3. Udzielenie wsparcia dla Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, które pracują z pacjentami z terenu Gminy i Miasta Dobczyce i współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobczycach.</p> <p>4. Finansowanie wynagrodzenia za pracę dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>5. Finansowanie wynagrodzenia dla lekarza biegłego oraz psychologa biegłego za badanie uzależnionych i wydawanie opinii.</p>

(przemoc, procedura Niebieskiej Karty)	<p>6. Finansowanie opłat sądowych od wniosków dot. osób skierowanych na przymusowe leczenie odwykowe.</p> <p>7. Regularne spotkania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz w miarę potrzeb prace nad indywidualnym przypadkiem w grupach roboczych w procedurze Niebieskiej Karty (Policja, MGOPS, GKRPA, prac oświaty i służby zdrowia).</p>
<p>Odpowiadające 2 celowi głównemu:</p> <p>1. Rozbudowanie i udostępnienie bazy sportowej dla mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem oferty dla dzieci i młodzieży.</p> <p>2. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dla mieszkańców gminy.</p> <p>3. Zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.</p>	<p>1. Dofinansowanie zadań zmierzających do poprawy i modernizacji obiektów sportowych.</p> <p>2. Zorganizowanie wydarzeń lokalnych połączonych z profilaktyką uzależnień skierowanych do ogółu mieszkańców lub wybranych grup docelowych.</p> <p>3. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zawierających elementy profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży oraz dofinansowanie do imprez kulturalnych, rekreacyjnych propagujących zdrowe spędzanie wolnego czasu.</p> <p>4. Zorganizowanie zajęć sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, profilaktycznych przy współpracy szkół, świetlic, MGOKiS, parafii dla dzieci nie mających możliwości wyjazdu na wakacje.</p> <p>5. Współfinansowanie kolonii lub zorganizowanych wyjazdów dla dzieci i młodzieży połączonych z programem profilaktyki uzależnień.</p> <p>6. Wsparcie finansowe dla świetlic środowiskowych i wiejskich.</p>
<p>Odpowiadające 3 celowi głównemu:</p> <p>1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach.</p> <p>2. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, dostarczających wiedzy jak szybko i skutecznie reagować na pojawiające się problemy uzależnień.</p> <p>3. Podejmowanie edukacji sprzedawców napojów alkoholowych.</p>	<p>1. Finansowanie programów profilaktycznych oraz konkursów w szkołach.</p> <p>2. Zorganizowanie i współfinansowanie konkursów dla uczniów o zasięgu gminnym i ponadgminnym.</p> <p>3. Współfinansowanie zajęć profilaktycznych na zielonych szkołach.</p> <p>4. Szkolenie i wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji.</p> <p>5. Finansowanie szkoleń dla rodziców i nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych.</p> <p>6. Współfinansowanie szkoleń oraz innych działań dla osób i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemu alkoholowego i przemocy domowej.</p> <p>7. Przystąpienie do kampanii społecznych np. „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Reaguj na przemoc”, „No promil, no problem” i innych.</p> <p>8. Zatrudnienie psychologa specjalisty uzależnień w gimnazjum do prowadzenia zajęć z uczniami, nauczycielami i rodzicami – kontynuacja zadania.</p>
<p>Odpowiadające 4 celowi głównemu:</p> <p>1. Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz środowisk ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z uzależnieniami.</p> <p>2. Zwiększenie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi.</p> <p>3. Natężenie działań edukacyjnych i zmierzających do wyeliminowania nietrzeźwych kierowców na drogach.</p>	<p>1. Przeprowadzenie konkursu zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym i Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 na realizację zadań związanych z eliminacją szkód społecznych związanych z uzależnieniami oraz na alternatywne zachowania wobec uzależnień.</p> <p>2. Wspólne kontrole GKRPA oraz Policji punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zwiększenie patroli Policji w miejscach publicznych, gdzie istnieje podejrzenie gromadzenia się osób, zwłaszcza dzieci i młodzieży w celach picia alkoholu lub zażywania środków psychoaktywnych.</p> <p>3. Przy współpracy z Policją przeprowadzenie kampanii skierowanych do kierowców np. „No promil, no problem”, „Czy twoje picie jest bezpieczne”, „Alkohol, narkotyki” i innych.</p>

X. ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Tabela 15. Zadania

Zadanie	sposób realizacji
Odpowiadające 1 celowi głównemu: 1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do poradnictwa w problemach narkomanii.	1. Zatrudnienie psychologa w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin..
Odpowiadające 2 i 3 celowi głównemu: 1. Dostarczanie profesjonalnej wiedzy na temat problemu narkomanii i innych środkach psychoaktywnych dzieciom, młodzieży, nauczycielom i rodzicom a także zapewnienie im pierwszego kontaktu ze specjalistą w sytuacji problemowej w tym zakresie. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach. 3. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców. 4. Zapewnienie dostępu do materiałów informacyjno edukacyjnych.	1. Zatrudnienie psychologa specjalisty uzależnień w Gimnazjum do prowadzenia zajęć z uczniami, nauczycielami i rodzicami. (Kontynuacja zadania). 2. Finansowanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki narkomanii. 3. Dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnienia od narkotyków. 4. Zakup literatury i materiałów edukacyjnych o tematyce zagrożeń narkomanią z przeznaczeniem dla uczniów i różnych grup zawodowych.
Odpowiadające 3 celowi głównemu: 1. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki oraz prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia wykluczającego sięganie po środki psychoaktywne.	1. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zawierających elementy profilaktyki uzależnienia od narkotyków. 2. Dofinansowanie do wypoczynku letniego połączonego z profilaktyką uzależnienia od narkotyków 3. Zorganizowanie kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców lub wybranych grup docelowych

XI. INFORMACJE UZUPELNIAJĄCE

1. W miarę pozyskiwanych środków (za zezwolenia) mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w Programie.
2. Nadzór nad realizacją Programu będzie prowadził Burmistrz poprzez Pełnomocnika ds. Uzależnień.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Dobczycach

Dr Tadeusz Bochnia